

Dyrt rusta Oxen Mindre men många flyttade tillbaka

Den inredda övervåningen på Oxen Mindre har klätts med ny plåt och fasaden i övrigt har i minsta detalj återställts till sitt ursprungliga skick.

Högt läge på Brunkebergsåsen har fastigheten kv Oxen Mindre nr 17 vid Johannesplan i slutet av Malmskillnadsgatan. Den har byggts om och totalrenoverats av *Kullenbergbyggen i Stockholm*. Huset är k-märkt och har efter ombyggnaden 22 lägenheter samt ca 375 kvm kontor och ca 600 kvm lageryta i källaren. Beställare och ägare är försäkringsbolaget *Skandia*.

Fastigheten är troligen ett av de allra mest påkostade ombyggnadsprojekt som utförts i Stockholm. Åtgärderna har varit ovanligt omfattande i praktiskt taget alla moment från tak och fasader till stomme och grund. Exteriören är rikt ornamenterad men får ge böm upprepning av ett urval fresker, medaljonger m m ändå en arkitektonisk harmoni. Vissa figurer och konsoller är helt nytillverkade efter tidigare förebilder.

Balkonger mot gårdssidan har bytts ut mot moderna konstruktioner. Plåtarbetena på taket är ovanligt omfattande, genom många vinklar och vrår,

trapphustorn och i samband med de nya installationerna.

Elegant entré

Interiört sett kan man inte undgå att genast imponeras av den överdådigt utsmyckade entrén i huvuduppgången, bilder, figurer, speglar, glas, golvmosaik och obeskrivlig detaljrikedom. Ambitionerna går sedan igen i farstur och dörrar m m upp i huset. Till detta sammanhang hör också de sällsynt eleganta kakelugnar, många med speglar, som bevarats.

Avsikten var ett tag att riva Oxen Mindre nr 17 och huset har en tid stått

tomt. Det har det inte blivit bättre av och att det hade stora brister visste man tidigare. — Men fastigheten var i betydligt sämre skick än vi kunnat drömma om, säger platschefen Ingvar Branthanner till FJ. — Då tänker jag inte minst på de bärande delarna. Därför har förstärkningsarbetena blivit mycket omfattande med bl a gjutning av pelare, balk och valv i de två källarvåningarna, ett delvis ganska tidsödande arbete.

Okänt rum

— Och många överraskningar har dykt

upp. Vid bilning i nedre källarplanet försvann verktyget plötsligt i tomma intet. Det visade sig finnas ett helt igensatt och okänt stort rum där. Mitt i rummet stod en smal genomrostad "bärande" gjutjärnsplata. Flera liknande händelser har skett, t ex när vi påträffat gamla rökgångar som ofta gått lite hur som helst och t o m i sidled.

— En del av förklaringen till svårigheterna får skyllas på frånvaron av ritningar, bl a från omfattande ombyggnadsarbeten som utfördes på 40-talet. Därför har arbetena hela tiden haft karaktären av en löpande inventering. Konstruktören och arkitekten har nästan fått "bo på bygget" för att ta itu med akuta problem.

Eget snickeri

— Det är givetvis viktigt att man har bra och erfaret folk på ett sånt här uppdrag, som ställer stora krav på intresse för uppgiften och uppfinningsförmåga. En fördel har vi haft genom att vi inrättat en egen snickarverkstad i källaren. Där har vi tillverkat lister m m i exakt samma profil som förlagan, det finns 15—20 olika i huset. Att beställa sådant utifrån skulle ha tagit orimligt lång tid. Vi har även t ex tillverkat en helt ny entredörr, ett avancerat finsnickar- och träsnidarjobb.

— Slutligen vill jag gärna göra den reflektionen att det även skulle gå att bygga nytt i en stil som bättre passar in i den aktuella miljön, dvs med användande av samma typ av utsmykningsdetaljer och i en arkitektur som överensstämmer med den omgivande byggelsen, menar Ingvar Branthanner.

Grandiosa utsikter Höga byggkostnader

— Fastigheten har mycket fint läge på Brunkebergsåsens krön, ett av de högsta i innerstan, och de flesta lägenheterna har mycket fina utsikter, säger arkitekt *Jean-Eric Glavborn* hos *FFNS arkitekter*. — Men det är ett otroligt arbete som lagts ned i relation till att det är en så liten enhet. För en privat fastighetsägare eller bostadsförening skulle kostnaderna varit otänkbara, även om man räknar med de "förstärkta bidrag" som beviljats av kulturmyndigheten.

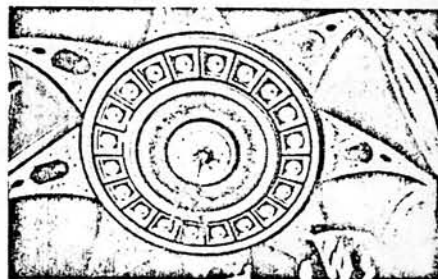
Huset är byggt 1887 i fyra våningar. I samband med ombyggnad 1938 tillkom en indragen övervåning och man satte in hissar i de två huvuduppgångarna. Ett gårdstrapphus finns också. Karaktäristiskt för byggnaden är det fina "venetianska" trapphuset med entré i hörnet, som även har stora

balkonger i de övre våningarna. Ornamentering och utsmyckning är riklig.

Stadsmuseet med

— Arbetena har hela tiden planerats i nära samband med Stadsmuseet, berättar arkitekt *Glavborn*. — Exteriörerna har så långt som möjligt återfått ursprunglig färgsättning och utsmyckning. Den tidigare putsade och fula balustradväggen i övervåningen har klänts med plåt vilket bl. a. i högre grad återför den till takvåning. Fönstren är dock nya och av bullerdämpande typ.

— De före ombyggnaden många små lägenheterna har så långt som möjligt och rimligt slagits samman till större. Det har trots allt lyckats ganska bra att med utgångspunkt från basenheter och

Huvudentrén har en venetiansk stil med en närmast otrolig detaljrikedom. Stjärnans stjärter i den kupolformade entréns tak.

Vi har
levererat
ugnar till
kv. Oxen Mindre

*Hardenstedts
Storkök*

Box 3, 232 02 ÅKARP

Tel. 040/46 50 90

STUCKATÖRSFÖRETAGET
Bygg-Bema Prod. AB
har utfört in
och utvändiga stuckatörsarbeten
på Johannesplan 1 såsom
statyer, ornament, listverk m.m.
OBS! Ny adress efter sept. -83.

Tel. 0760/214 00, 215 00

Stuckatörsföretaget
BYGG-BEMA PROD. AB

Riksten 15, 146 00 Tullinge

Tel. 0750/305 77, 318 02

ursprungliga rumsenheter få lösningar som motsvarar lägenhetsnormen.

Alla plan olika

— Men det har varit ett krävande arbete där det gällt att vara med hela tiden och kunna ändra planer och lösningar efter verkligheten. För när huset byggdes för tjänstemän i närliggande bryggeri så satte byggmästaren en ära i att inte göra något våningsplan likt det andra. Det gäller köken och skåputrustningar som kan skilja uppemot 75 cm:s bredd i de olika våningarna men även bärande delar. Avhuggna bjälkar har t. ex. funnits, vilket har förorsakat byggavbrott och arbete med att återföra genomgående bäring i alla plan.

— Allvarliga rostskador fanns på pelare och balkar av stål i källarvåningen. En övertro på stålets beständighet och bristande ventilation har tårt på stommen så att fastigheten faktiskt var ganska illa ute.

Även förstärkningsarbetena är alltså omfattande och i övrigt har man försökt bevara den ursprungliga karaktären interiört såsom paneler, stuck, lister och dörrar (många fanns undanställda i källarkontoren) och där det ursprungliga varit för trasigt har kopior satts in.

Det kan slutligen noteras att återflyttningen till huset blir ovanligt hög.

Detaljrikedomen går igen även exteriört och särskilt då i det påkostade hörnpartiet. Se på de smidda balkongräckena eller figurerna som alla har nytillverkats.

Personalbodar.

Personalvagnar.

Kontorsbodar.

Förrådscontainers.

Toalettbodar.

Bord, stolar, klädskaåp.

Torkskåp, kylskåp, värmeskaåp.

Byggstängsel.

BYGGLEASING

08-739 02 40 Vällingby.

Vi ger Dig tak över huvudet.

Hyr. Köp. Leasa.

JEHANDERS GRUS

Box 30036, 104 25 STOCKHOLM
LINDHAGENS GATAN 132
VÄXEL 08-22 33 60

SAND, GRUS, SINGEL OCH KROSS-
PRODUKTER, TORRSAND,
BLÄSTERSAND, LEKSAND

Vi har 8 anläggningar runt om i Stor-Stockholm

Sthlm, Hornsberg

Sickla

Värtan

Ekerö, Kersö

Ekerö, Löten

Tullinge, Riksten

Tumba, Kassmyra

Ängby, Tyska Botten

Ordertelefon växel 08-54 20 55 eller 22 33 60